

Spis treści

1. Wstęp	7
2. Bezpieczeństwo systemów informatycznych	9
2.1. Wprowadzenie	9
2.2. Podstawowe pojęcia	10
2.3. Elementy współczesnej kryptografii	10
2.3.1. Podstawy	10
2.3.2. Kryptografia symetryczna	11
2.3.3. Kryptografia asymetryczna	17
2.3.4. Funkcje skrótu	18
2.4. Zastosowanie kryptografii	19
2.4.1. Poufność danych	19
2.4.2. Integralność danych	21
2.4.3. Uwierzytelnianie	23
2.4.4. Podpis elektroniczny	24
2.4.5. PGP	25
2.4.6. Infrastruktura klucza publicznego (PKI)	26
2.4.7. Bezpieczna komunikacja	28
2.5. Podsumowanie	29
2.6. Zadania	31
3. Sieci komputerowe	33
3.1. Wprowadzenie	33
3.2. Klasyfikacja sieci	34
3.3. Model warstwowy sieci OSI	36
3.3.1. Zasada działania modelu warstwowego	36
3.3.2. Opakowywanie danych	38
3.3.3. Model warstwowy ISO a model TCP/IP	39
3.4. Warstwa fizyczna i warstwa łącza danych	41
3.4.1. Nośniki informacji	41

3.4.2.	Ethernet	44
3.4.3.	Sieci bezprzewodowe	48
3.5.	Warstwa sieciowa	53
3.5.1.	Projektowanie warstwy sieciowej	53
3.5.2.	Routing	54
3.5.3.	Protokół IPv4	57
3.5.4.	Protokół IPv6	62
3.5.5.	Protokoły sterujące warstwy sieciowej	64
3.6.	Warstwa transportowa	65
3.6.1.	Zadania warstwy transportowej	65
3.6.2.	Porty	65
3.6.3.	Protokół UDP	67
3.6.4.	Protokół TCP	68
3.7.	Warstwa sesji, prezentacji i aplikacji	72
3.7.1.	Zadania warstwy sesji	72
3.7.2.	Zadania warstwy prezentacji	73
3.7.3.	Zadania warstwy aplikacji	74
3.7.4.	System nazw domen - DNS	74
3.7.5.	Wybrane protokoły i usługi warstwy aplikacji	75
3.8.	Wybrane zagadnienia bezpieczeństwa w sieciach komputerowych	77
3.8.1.	Aspekty bezpieczeństwa	77
3.8.2.	Firewall i filtrowanie ruchu sieciowego	78
3.8.3.	SSL i TLS	80
3.8.4.	IPsec	81
3.8.5.	SSH	82
3.9.	Podsumowanie	83
3.10.	Zadania	84
4.	Systemy operacyjne	87
4.1.	Wprowadzenie	87
4.2.	Podstawowe pojęcia i historia systemów operacyjnych	89
4.2.1.	Definicja systemu operacyjnego	89
4.2.2.	Pojęcie zasobu	89
4.2.3.	Pojęcie procesu	89
4.2.4.	Historia systemów operacyjnych	89
4.3.	Komponenty i warstwy systemów operacyjnych	91
4.4.	Wybrane mechanizmy sprzętowe wspierające działanie systemu operacyjnego	92
4.5.	Zarządzanie procesami	94
4.5.1.	Blok kontrolny procesu	94
4.5.2.	Stany procesu	94

4.5.3. Przełączanie i planowanie procesów	96
4.6. Współbieżność	99
4.7. Zarządzanie pamięcią operacyjną	104
4.8. System plików	108
4.9. Obsługa urządzeń wejścia-wyjścia	115
4.10. Elementy zabezpieczeń w systemach operacyjnych	118
4.10.1. Logowanie użytkowników	118
4.10.2. Hierarchia uprawnień	120
4.10.3. Szyfrowanie plików	122
4.11. Podsumowanie	123
4.12. Zadania	124
5. Bazy danych	127
5.1. Wprowadzenie	127
5.2. Problem trwałego przechowywania danych	128
5.3. Systemy zarządzania bazą danych	129
5.4. Korzyści z zastosowania baz danych	130
5.5. Modele danych	131
5.6. Relacyjne bazy danych	132
5.6.1. Powstanie	132
5.6.2. Koncepcja	133
5.6.3. Schemat relacyjnej bazy danych	138
5.6.4. Projektowanie baz danych	139
5.6.5. Wykorzystanie baz danych i SQL	157
5.6.6. Transakcje	175
5.6.7. Indeksy	180
5.6.8. Systemy zarządzania bazami danych	183
5.7. Nierelacyjne bazy danych	185
5.8. Bezpieczeństwo	186
5.8.1. Użytkownicy i uprawnienia	186
5.8.2. SQL injection	187
5.9. Podsumowanie	188
5.10. Zadania podstawowe	189
5.11. Zadania trudniejsze	190
6. Podsumowanie	193
Spis rysunków	195
Spis tablic	199

Bibliografia 201

Skorowidz 205

301 1.1. Północny wydział województwa łódzkiego 301

311 1.2. Łódź 311

313 1.3. Północny wydział województwa łódzkiego 313

317 1.4. Północny wydział województwa łódzkiego 317

320 1.5. Północny wydział województwa łódzkiego 320

321 1.6. Warszawa 321

323 1.7. Zakład 323

324 1.8. Zakład 324

325 1.9. Zakład 325

326 1.10. Zakład 326

327 1.11. Zakład 327

328 1.12. Zakład 328

329 1.13. Zakład 329

330 1.14. Zakład 330

331 1.15. Zakład 331

332 1.16. Zakład 332

333 1.17. Zakład 333

334 1.18. Zakład 334

335 1.19. Zakład 335

336 1.20. Zakład 336

337 1.21. Zakład 337

338 1.22. Zakład 338

339 1.23. Zakład 339

340 1.24. Zakład 340

341 1.25. Zakład 341

342 1.26. Zakład 342

343 1.27. Zakład 343

344 1.28. Zakład 344

345 1.29. Zakład 345

346 1.30. Zakład 346

347 1.31. Zakład 347

348 1.32. Zakład 348

349 1.33. Zakład 349

350 1.34. Zakład 350

351 1.35. Zakład 351

352 1.36. Zakład 352

353 1.37. Zakład 353

354 1.38. Zakład 354

355 1.39. Zakład 355

356 1.40. Zakład 356

357 1.41. Zakład 357

358 1.42. Zakład 358

359 1.43. Zakład 359

360 1.44. Zakład 360

361 1.45. Zakład 361

362 1.46. Zakład 362

363 1.47. Zakład 363

364 1.48. Zakład 364

365 1.49. Zakład 365

366 1.50. Zakład 366

367 1.51. Zakład 367

368 1.52. Zakład 368

369 1.53. Zakład 369

370 1.54. Zakład 370

371 1.55. Zakład 371

372 1.56. Zakład 372

373 1.57. Zakład 373

374 1.58. Zakład 374

375 1.59. Zakład 375

376 1.60. Zakład 376

377 1.61. Zakład 377

378 1.62. Zakład 378

379 1.63. Zakład 379

380 1.64. Zakład 380

381 1.65. Zakład 381

382 1.66. Zakład 382

383 1.67. Zakład 383

384 1.68. Zakład 384

385 1.69. Zakład 385

386 1.70. Zakład 386

387 1.71. Zakład 387

388 1.72. Zakład 388

389 1.73. Zakład 389

390 1.74. Zakład 390

391 1.75. Zakład 391

392 1.76. Zakład 392

393 1.77. Zakład 393

394 1.78. Zakład 394

395 1.79. Zakład 395

396 1.80. Zakład 396

397 1.81. Zakład 397

398 1.82. Zakład 398

399 1.83. Zakład 399

400 1.84. Zakład 400

401 1.85. Zakład 401

402 1.86. Zakład 402

403 1.87. Zakład 403

404 1.88. Zakład 404

405 1.89. Zakład 405

406 1.90. Zakład 406

407 1.91. Zakład 407

408 1.92. Zakład 408

409 1.93. Zakład 409

410 1.94. Zakład 410

411 1.95. Zakład 411

412 1.96. Zakład 412

413 1.97. Zakład 413

414 1.98. Zakład 414

415 1.99. Zakład 415

416 1.100. Zakład 416